

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

MiRA-Senterets høringsuttalelse- endringer i utlendingsforskriften (introduksjonsstønad skal ikke medregnes i underholdskravet)

Oslo, 10.03.2021

MiRA-Senteret takker Justis- og beredskapsdepartementet for muligheten til å komme med høringsuttalelse i forbindelse med forslaget om å gjøre endringer i utlendingsforskriften – introduksjonsstønad skal ikke medregnes i underholdskravet.

MiRA-Senteret er en landsdekkende nettverksorganisasjon som har 30 års erfaring med spørsmål knyttet til likestilling og juridiske rettigheter for kvinner og unge jenter med minoritetsbakgrunn i Norge. Senteret har ingen partipolitisk tilknytning og tilhører ingen bestemt religiøs eller etnisk gruppe.

Om forslaget:

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår endringer i utlendingsforskriften (forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286). Forslaget innebærer å endre underholdskravet (både kravet til fremtidig og tidligere inntekt) i sak om familieinnvandring slik at stønad etter introduksjonsloven ikke lenger medregnes i underholdskravet. Høringsforslaget tar utgangspunkt i budsjettenigheten av 1. desember 2020 mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Her ble det fastsatt at underholdskravet for familieinnvandring skal endres slik at stønad etter introduksjonsloven ikke lenger skal medregnes ved vurderingen av om kravet er oppfylt. Formålet med endringen er i større grad å sikre at partene kan forsørge seg selv på varig basis.

MiRA-Senterets standpunkt:

MiRA-Senteret avviser de foreslåtte endringene, da vi mener forslagene er basert på løsninger med overveiende vekt på å regulere innvandring fremfor å følge menneskerettslige prinsipper. Senteret krever en utlendingslov som er forankret i internasjonale forpliktelser, herunder FNs flyktningkonvensjon, samt kvinne – og barnekonvensjonen. Sårbarhetsfaktorer tilknyttet kvinner og barn på flukt, må tillegges en betraktelig større vekt i norsk lov og alminnelig rettspraksis.

MiRA-Senteret er imot ytterligere innskrenkninger av retten til familieinnvandring for asylsøkere og flyktninger. Vi mener at forslaget svekker enkelte gruppers rettsikkerhet og er i strid med kvinne- og barnekonvensjonen.

Introduksjonsstønad skal ikke lenger medregnes i underholdskravet

I punkt 6.1 i høringsnotatet beskriver Regjeringen at hovedformålet med underholdskravet er at det skal sikre at partene vil være selvforsørget og ikke ha behov for økonomisk bistand fra staten når de søker om familiegjening. Dette begrunnes både i samfunnsøkonomiske hensyn og i hensynet til integrering og det vises til at utenlandske familiemedlemmer ikke skal starte oppholdet i Norge som mottakere av offentlig støtte. Det legges også vekt på at introduksjonsstønden er midlertidig, og dermed ikke gir noe sikkert grunnlag for å anta at mottakeren vil kunne forsørge familiemedlemmene sine på varig basis etter at stønden opphører.

MiRA-Senteret er enig i at det skal være en målsetning at arbeidsdeltakelsen i norsk arbeidsliv blant nyankomne må styrkes, men senteret er ikke enig i måten Regjeringen nå ønsker å gjøre dette på. Vi ser med alvor på endringen og er bekymret både for minoritetskvinnens rettssikkerhet, den psykiske helsen til personer som er nye i Norge og retten til familieliv når muligheten for å få nære familiemedlemmer til Norge utsettes med en varighet opp mot 4 år. Flere studier har undersøkt introduksjonsdeltakeres psykiske helse og hvordan faktorer som usikkerhet, lite nettverk og bekymringer for familiemedlemmer de har forlatt påvirker utlendingens læringsutbytte som elev på introduksjonsprogrammet. Litteraturgjennomgangen presentert i *Family migration and integration. A literature review* skrevet av forskerne Eggebø og Brekke, dokumenterer for eksempel hvordan det strenge familiegjennforeningsreglene fører til familiesplittelse, noe som virker hemmende på innvandreres psykiske helse og integrering¹.

En utlending som omfattes av introduksjonsordningen har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet og stønaden som utgjør 2G (ca. 200 000 kr) er i dag ikke nok til å oppfylle underholdskravet. En utlending med introduksjonsstønad må altså i dag allerede tjene ca. 70 000 kr ekstra for å kunne oppfylle underholdskravet. Med bakgrunn i mulighetene for nyankomne minoritetskvinner i norsk arbeidsliv i dag vet vi at til og med det og ha en inntekt på 70 000 kr ekstra i tillegg til at man er student på introduksjonsprogrammet allerede er mye å be om. Samtidig vet vi at arbeidsdeltakelse i kombinasjon med deltakelse på introduksjonsprogrammet både fremmer språkopplæringen og deltakernes muligheter for arbeidsdeltakelse etter endt introduksjonsprogram.

MiRA-Senteret mener at Regjeringen nå, ved den foreslåtte endringen fjerner en svært viktig motivasjonsfaktor for mange til å delta i norsk arbeidsliv ved siden av studiene. Og vi må stille spørsmålsteget ved om Regjeringen ser hvordan dette kan påvirke målsetningen ved introduksjonsprogrammet negativt. Med samtidige økte språkkrav i den nye introduksjonsloven ser vi med bekymring på utviklingen i norsk utlendingslov og mener at Regjeringen, også i dette tilfelle kommer med et endringsforslag som er basert på innvandringsregulerende hensyn heller enn det som er beskrevet i høringsnotatet; et ønske om å fremme arbeidsdeltakelse til nyankomne. MiRA-Senteret mener at forslaget tyder på en politisk retorikk som vil bidra til å hemme integrering, heller enn å fremme den. Samtidig skyver man gjennom slik politikk ansvaret for strukturell diskriminering i arbeidslivet over på minoritetskvinner.

Restriktiv innvandringspolitikk fremfor internasjonale forpliktelser og rettssikkerheten til den enkelte?

Departementet vurderer i høringsnotat at en endring i beregningsgrunnlaget for underholdskravet av denne typen som problematisk ut fra Norges internasjonale forpliktelser. MiRA-Senteret mener dette er alvorlig og mener at forslaget svekker enkelte gruppers rettssikkerhet. Senteret mener forslaget er i strid med både kvinne- og barnekonvensjonen og er i mot et Norge som definerer staters skjønnsmargin i saker som gjelder familieinnvandring så strengt som dette. Selv om departementet begrunner inngrepet som hovedsakelig begrunnet i hensynet til selvforsørgelse, er MiRA-Senteret uenig i at dette er et legitimt formål når det går på bekostning av viktige rettigheter som barnets beste og retten til familieliv.

MiRA-Senteret er ikke enig i Regjeringens tolkning av EMK artikkel 8 og mener at Norge i lys av internasjonale forpliktelser er pålagt å sørge for at familier ikke blir splittet. Regjeringen har nå i tillegg innført strengere språkkrav for fullføring av introduksjonsprogrammet i den nye

---

¹ <https://nforsk.brage.unit.no/nforsk-xmlui/handle/11250/2727362>

integreringsloven. Dette er endringer som sammen også vil treffe de samme menneskene. MiRA-Senteret er prinsipielt imot premisset for forslagene om å stramme inn Norges asylpolitikk og stenge grensene for mennesker i nød. Vi er enig med Regjeringen om at det er ønskelig at personer som søker om familiegjenforening burde være selvforsørget, men mener strengere krav som dette er feil vei å gå. Isteden bør man sette fokus på de mange hindrene som møter minoritetskvinner som ønsker å komme inn på det norske arbeidsmarkedet.

MiRA-Senteret takker igjen for muligheten til å komme med innspill i forbindelse med forslaget om å gjøre endringer i utlendingsforskriften – introduksjonsstønad skal ikke medregnes i underholdskravet.

Med vennlig hilsen

Khansa Ali
Prosjektleder

Anne Berit Sødal
Adm. ansvarlig